

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Menighedsraad.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2589 fg.)

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Goos: Dette Lovforslag blev jo i Fjor, som det vil være i ærede Medlemmers Erindring, efter at være vedtaget i Folketinget, behandlet af dette Ting og henvist til et Udvalg, der dog ikke naaede at afgive Betænkning, men afgav en Beretning, der for øvrigt først blev tilsendt Bureauet, efter at Samlingen var sluttet. Jeg skal med Hensyn til denne Beretning blot minde om, at et Flertal i Udvalget mente, at Spørgsmaalet om tvungen Indførelse af Menighedsraad nødvendigvis maatte sættes i Forbindelse med Spørgsmaalet om kirkelig Forfatning i Almindelighed og ikke kunde løses uden i Sammenhæng dermed. Dernæst mente man, at Forfatningsspørgsmaalet kun burde optages af Lovgivningsmagten, efter at en kirkelig Forsamling — vi kaldte den Kommission — havde udtalt sig derom, det vil sige ikke blot om de enkelte Love, som her ere forelagte, men om Forfatningsspørgsmaalet i det hele. Om disse Tanker blev der forhandlet med den højtærede Kultusminister, men under de daværende Forhold opgav Flertallet i Udvalget at fremsætte et Lovforslag om en saadan Kommissions Dannelselse og indskrænkede sig til at afgive en Beretning, som meddelte, hvad der i den Henseende havde været Stemning for. Den højtærede Minister mente i Udvalget ikke at kunne tiltræde Tanken om en Kommissions Nedsættelse, men omtalte allerede den Gang, at han — hvad han jo senere har gjort — vilde indhente Erklæringer fra de saakaldte udvidede Landemoder, altsaa fra Landemoder, hvor alle Stiftets Præster have Lejlighed og Opfordring til at være til Stede og deltage i Forhandlingerne, og hvis det egentlige Landemode vil tilstede det, ogsaa i Afstemningen. Dette er altsaa sket, og skønt det ingenlunde svarer til, hvad Flertallet i Udvalget ønskede, maa jeg indrømme, at det er et Skridt, som man bør paaskønne, fordi vi derved have opnaaet forskellige vigtige Udtalelser baade om disse Lovforslag i Almindelighed og tillige — hvad der ganske vist ikke blev spurgt om — om den Forbindelse, som Flertallet i Udvalget mente,

der maatte være mellem Lovforslaget om Menighedsraad, og hvad dermed staar i Forbindelse, og en almindelig Kirkeforfatning. Jeg skal ikke her komme ind paa at referere Enkeltheder i disse Udtalelser fra de udvidede Landemoder, men blot bemærke, at jeg finder — og deri vil jeg vel sagtens heller ikke blive modsagt af den højtærede Kultusminister — at den overvejende Stemning gaar i en Retning, som svarer til det Standpunkt, Flertallet i Udvalget i Fjor indtog. Det er i flere af de foreliggende Betænkninger udtalt, hvorfor de udvidede Landemoder ikke kunne siges at repræsentere Kirken. De repræsentere kun dens gejstlige Side, medens det læge Element ingen Adgang har til Deltagelse i Forhandlingerne. Derfor kunne de ikke træde i Stedet for det, som vi kaldte en Kommission, bestaaende af gejstlige og læge Medlemmer af Folkekirken i omtrent lige Antal. Det er dernæst meget indtrængende udtalt i flere af Betænkningerne, at Spørgsmaalet om Menighedsraad ikke bør løses uden Forbindelse med den kirkelige Forfatning i Almindelighed. Dertil slutter sig endnu en Række Bemærkninger af kritisk Natur med Hensyn til Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag. Jeg mener nu, at Flertallet i det tidligere Udvalg har faaet en Støtte for sit Standpunkt i disse Udtalelser, og at den af os anviste Vej er den ene rigtige at gaa, hvis man vil naa til Løsning af de her foreliggende Spørgsmaal. Jeg kan heller ikke helt opgive Haabet om, at vi i den Henseende ville komme til Enighed med den højtærede Minister. Det fremgaar af en Udtalelse, som den højtærede Minister brugte ved Sagens Forelæggelse, at han tager Afstand fra det, der kræves i flere af de foreliggende Erklæringer fra Landemoderne, nemlig hvad man med et mere højtideligt Udtryk har kaldt en Kirkedag eller en Synode, hvilket efter hans Mening er noget begrebsmæssigt forskelligt fra det, det tidligere Udvalg har taget Ordet for, nemlig en Kirkekommission. Det er jo muligt, at der, bortset fra Navnet, som intet har at sige, kan paavises en saadan Væsenforskell. Den skulde da bero paa, at Synoden er fremgaaet af et Valg over hele Linien, medens Kommissionens Medlemmer ere udpegede af Ministeren. Jeg kan godt forstaa, at den højtærede Minister mener, at Sporene skræmme med Hensyn til en saadan Synode. Sammenkaldelse af en saadan var paa Tale, da Grundloven blev given i 1849 og i flere Aar efter den Tid, men